

Margareta Pohjanen
Ordförande Patientnämnden

Svar på patientnämndens skrivelse att tala finska eller meänkieli i Haparanda

Patientnämnden vill uppmärksamma landstingets styrelse och fullmäktige på meänkieli- och finsktalandes svårigheter vid kontakter med den svenska hälso- och sjukvården i allmänhet och situationen i Haparanda i synnerhet. I en skrivelse till Patientnämnden från Haparanda hälsocentral beskrivs en ökande belastning på hälsocentralen för hjälp med översättningar och kontakter med vården.

Bakgrund

Landstingets skyldigheter i kontakter med nationella minoriteter regleras i Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724).

Enskilda har enligt lagens § 8 rätt att använda de nationella minoritetsspråken vid muntliga och skriftliga kontakter med förvaltningsmyndighet där ärendet helt eller delvis sammanfaller med minoritetsspråkens förvaltningsområde. Myndighetsutövning inom landstinget förekommer när landstinget tillämpar och fattar beslut enligt lagen om psykiatrisk tvångsvård, lagen om rättspsykiatrisk tvångsvård eller smittskyddslagen, samt när landstinget tar emot en begäran från en enskild person som vill få del av allmänna handlingar. Om en patient behöver tolk i mötet med hälso- och sjukvården har denne rätt till det. Detta är dock inte kopplat till ovanstående nämnda lag. Landstinget uppfyller redan idag de lagkrav som finns. Som en service till dessa medborgare har landstinget översatt information på webben samt en del broschyrer och annonser. Det är i huvudsak till detta som landstinget använt sitt årliga statsbidrag på 250 000 kr som vi beviljas för merkostnader för arbetet med lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Individuell information

Den information som skrivelsen hänvisar till handlar främst om den enskilda individen i t ex kallelser eller annan information som gäller en individs hälsoproblem. Vid skriftlig information/kallelser från hälso- och sjukvården går det inte att i förväg med säkerhet avgöra om patienten är svensktalande. Det medför att brev/kallelser skrivs på svenska till alla patienter. Det finns i journalsystemet möjlighet att lägga in uppgift om tolkbehov och vid t ex remittering av patienter kan man ange språk. Det finns ett upphandlat avtal och rutiner i landstinget för beställning av språktolkning. Det ska användas vid patientmöten när patienten inte behärskar svenska. Anhöriga ska inte rutinmässigt användas som tolk i patientmöten.

I landstinget pågår också utveckling av ett system som ska göra det enkelt att hitta personal som behärskar andra språk. Målsättningen är att en språk-

NORRBOTTENS LÄNS LANDSTING

inventering hos personalen ska genomföras under 2014 och att språk-kunskaper ska bli enkelt sökbara.

Landstingsstyrelsen inser att Haparanda hälsocentral har ett reellt problem som måste hanteras i praktiken och anser därför att det kan finnas skäl att se över vilka åtgärder som är möjliga att åstadkomma för att underlätta för dessa patienter/medborgare när det gäller kontakten med hälso- och sjukvården. Översynen bör omfatta möjligheten till information på nationella minoritetsspråk i landstingets call-back system, rutiner för att identifiera språk-/tolkbehov i journal, remisser etc samt möjlighet att översätta fler blanketter/rutindokument på andra språk och lägga ut på webben.

Kent Ögren, landstingsstyrelsens ordförande